

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A szakterület didaktikája és a szaktárgyi didaktika fejlődése
(középiskolai, felsőfokú szakképzési és egyetemi oktatás)

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Mesterképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Zeneművészet a kortárs térben
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	<i>A szakterület didaktikája és a szaktárgyi didaktika fejlődése (középiskolai, felsőfokú szakképzési és egyetemi oktatás)</i>			A tantárgy kódja	XND 1203
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva – egyetemi docens				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva – egyetemi docens				
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	14
3.5 Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET) – egyéni gyakorlás					20
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
3.5.3. Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					40
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
3.5.5. Vizsgák					2
3.5.6. Más tevékenységek: koncertek, fellépések.					3
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórássága					83
3.8. A félév összórássága					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	Fejlett éneklési készség és hallás, tiszta vokális intonáció

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Az előadóterem audiovizuális műszerekkel és zongorával való felszereltsége; szakkönyvtár megléte
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Az előadóterem audiovizuális műszerekkel és zongorával való felszereltsége; szakkönyvtár megléte

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP12	Repertoárt állít össze
CP14	Nyomon követi az aktuális tendenciákat
CP16	Visszajelzést ad
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Adaptálja a didaktikai stratégiát a tanulók és hallgatók képességeihez
CT2	Önreflexiót tanúsít

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP12	12. A hallgató/végzett ismeri a tananyagok kidolgozásának és kiválasztásának alapjául szolgáló pedagógiai és módszertani elveket. Megérti a tartalomnak a tanulók életkorához és előzetes felkészültségéhez való igazításának jelentőségét.	12. A hallgató képes az oktatási céloknak és az adott művészeti kontextusnak megfelelő tananyagok kidolgozására, kiválasztására és adaptálására. A tanulási folyamat támogatására változatos oktatási forrásokat alkalmaz.
CP14	14. A hallgató/végzett ismeri a zenei és művészeti terület aktuális tendenciáit, valamint a szakterületéhez kapcsolódó releváns technológiai és koncepcionális fejlődési irányokat. Megérti ezek hatását az előadói, pedagógiai és alkotói gyakorlatra.	14. A hallgató/végzett képes az új tendenciák azonosítására, elemzésére és kritikai szempontú beépítésére művészeti vagy oktatási tevékenységébe, szakmai tevékenységét a kortárs kulturális környezet dinamikájához igazítva.
CP16	16. A hallgató/végzett ismeri a konstruktív kommunikáció alapelveit és a fejlesztő értékelés elméleteit, valamint megérti a visszajelzés szerepét a tanulási és művészi fejlődési folyamatban.	16. A hallgató/végzett képes világos, megalapozott és a kommunikációs partner szintjéhez igazodó visszajelzést megfogalmazni, kiemelve mind az erősségeket, mind a fejlesztést igénylő területeket.
CT1	1. A hallgató/végzett hallgató ismeri a tanulásméleteket, a pedagógiai differenciálás alapelveit, valamint a tanulók és hallgatók kognitív és művészeti fejlődésének sajátosságait.	1. A hallgató/végzett hallgató elmélyült ismeretekkel rendelkezik a tanulás kortárs elméleteiről, a tantervi differenciálás és személyre szabás modelljeiről, valamint azokról a pszichopedagógiai mechanizmusokról, amelyek megalapozzák a didaktikai stratégiák alkalmazkodását a tanulók és hallgatók kognitív, motivációs és szocioemocionális sokféleségéhez.

¹ A tanulmányi program tantervből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

CT2	2. A hallgató/végzett hallgató szisztematikusan alkalmazza a reflektív elemzés eszközeit és módszereit – így különösen a reflektív naplót, a kritikai önértékelést, a narratív elemzést és a strukturált visszajelzést – saját szakmai gyakorlatának, döntéseinek és teljesítményének elemzésére, azok eredményességének és minőségének optimalizálása céljából.	2. A hallgató/végzett hallgató elmélyült ismeretekkel rendelkezik a kritikai reflexió, a metakogníció és a tanulás önszabályozásának elméleti modelljeiről, továbbá ismeri a folyamatos szakmai fejlődés és a reflektív szakmai identitás fogalmi kereteit.
-----	--	---

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató megismeri és elmélyíti a művészeti terület didaktikájának, valamint a zenei szaktárgyi didaktika alapvető fogalmait, elméleteit és paradigmáit, a középiskolai, felsőfokú szakképzési és egyetemi oktatásban való alkalmazhatóságukra tekintettel.
2. A hallgató megérti és értelmezi a zenei oktatás tanítási–tanulási–értékelési folyamatának sajátosságait, figyelembe véve a művészeti képzés jellegzetességeit, valamint a hallgatók/tanulók felkészültségi szintjét.
3. A hallgató megismeri és elemzi a zenei nevelés, valamint a zenei művészeti szakképzés sajátos oktatási módszereit, stratégiáit és didaktikai modelljeit.
4. A hallgató megérti a tantervi tervezés alapelveit, valamint a kompetenciák, a tanulási eredmények, a tartalmak, az oktatási tevékenységek, az oktatási módszerek és az értékelési formák közötti összefüggéseket a zenei oktatásban.
5. A hallgató megismeri és kritikailag értékeli a szaktárgyi didaktika aktuális fejlődési irányait és tendenciáit, beleértve a digitális technológiák alkalmazását, az interdiszciplináris megközelítéseket, valamint a zenei tanulás innovatív szervezési formáit.
6. A hallgató megérti a pedagógiai kutatás és a didaktikai gyakorlatra irányuló reflexió szerepét a zenei művészeti területen dolgozó pedagógus folyamatos szakmai fejlődésében.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató önállóan tervez a zenei területhez kapcsolódó, az adott oktatási szinthez, a tanulócsoport sajátosságaihoz és a képzési célokhoz igazodó oktatási tevékenységeket és pedagógiai folyamatokat.
2. A hallgató az oktatási kontextusnak megfelelő didaktikai módszereket, stratégiákat és technológiákat választ ki és alkalmaz, szakmailag megalapozott módon a zenei tantárgyak tanítási–tanulási folyamataiban.
3. A hallgató a zenei területen elsajátítandó kompetenciák és tanulási eredmények értékelésére szolgáló eszközöket és kritériumokat dolgoz ki és adaptál, megfelelő kezdeti, fejlesztő és összegző értékelési formákat alkalmazva.
4. A hallgató kritikailag elemzi és fejleszt a zenei területhez kapcsolódó pedagógiai folyamatokat, megoldásokat azonosítva a tanítási–tanulási folyamat hatékonyságának növelésére, valamint a tanulók önállóságának és kreativitásának fejlesztésére.
5. A hallgató pedagógiai kutatási módszereket és szakirodalmi forrásokat alkalmaz a zenei didaktika sajátos problémáinak vizsgálatára, és megalapozott következtetéseket fogalmaz meg a pedagógiai gyakorlat fejlesztésére vonatkozóan.
6. A hallgató önállóan dolgoz ki didaktikai fejlesztési projekteket, tanulmányokat és pedagógiai kezdeményezéseket a zenei területen, kritikailag hasznosítva a szakirodalmat, a pedagógiai tapasztalatokat és a kortárs művészetpedagógia aktuális tendenciáit.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. A középiskolai énektanár kompetenciái	Előadás Elemzés Demonstráció Problémafelvetés	Szenik Ilona, Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

2. Az életkori sajátosságok a középiskolai zenei nevelésben: a zenéhez való viszony, a zenei készségek szintje. A tehetséggondozás.	Beszélgetés Vita Problémafelvetés	Michel Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.
3. Cél és eszköz a zeneoktatásban: a zene tanításának folyamata. A cél és az eszközök kapcsolata. A zeneoktatási folyamat modellje.	Beszélgetés Ötletbörze (brainstorming) Demonstráció	Szenik Ilona, Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010
4. A zeneoktatás tananyagának összeállítása és elosztása középiskolai szinten	Előadás Elemzés Demonstráció Problémafelvetés	Szabó Csaba, Hogyan tanítsuk korunk zenéjét, Kriterion könyvkiadó, Bukarest, 1977.
5. Az általános pedagógiai alapelvek és módszerek alkalmazása a középiskolai zeneoktatásban	Beszélgetés Vita Problémafelvetés	Szabó Csaba, Hogyan tanítsuk korunk zenéjét, Kriterion könyvkiadó, Bukarest, 1977.
6. A zenei képességek és a zenei tehetség fejlesztése. A zenei képességek pszichológiai sajátosságai	Beszélgetés Ötletbörze (brainstorming) Demonstráció	Michel Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.
7. A zenei tehetség típusai. A tehetségelméletek és azok megnyilvánulásai a zene területén. A biológiai öröklődésméletek és annak hatása a zenei nevelésre	Előadás Elemzés Demonstráció Problémafelvetés	Michel Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.
8. A zenei tehetség azonosításának problémái. Biogenetikai és szociogenetikai megközelítések	Beszélgetés Vita Problémafelvetés	Michel Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.
9. A környezet, a felkészítés és a nevelés jelentősége a zenei képességek és a zenei tehetség fejlesztésében	Beszélgetés Ötletbörze (brainstorming) Demonstráció	Szenik Ilona, Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010
10. A zenei képességek fejlődése, valamint a zenei tevékenységek és a zenei gyakorlat közötti kapcsolat	Előadás Elemzés Demonstráció Problémafelvetés	Péter, Éva. Differentiation in Musical Education. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LVI, 1, 2011, pp.129–139
11. A zenei hallás mint komplex folyamat. A zenei kultúra mint a zenei hallási tapasztalatok forrása. A zenei hallás központi szerepe a zenei tehetség fejlődésében	Beszélgetés Vita Problémafelvetés	Osvay Károlyné, Az ének-zene tanítás módszertana, Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2001
12. A zenei hallás különböző típusai: relatív hallás, abszolút hallás, pszeudoabszolút hallás. A belső hallás fejlesztése	Előadás Elemzés Demonstráció Problémafelvetés	Michel Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.
13. A zenei fejlődés különböző életkori szakaszokban. A zenei fejlődés sajátosságai serdülőkorban. A zene szerepe a fiatalok ideális élményvilágának alakításában	Beszélgetés Vita Problémafelvetés	Péter, Éva. Competence Based Music Teaching. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LVIII, 2, 2013, pp. 143–151.

14. A zenei befogadás pszichológiai alapjai és annak további fejlődése felnőttkorban	Beszélgetés Ötletbörze (brainstorming) Demonstráció	Michel Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.
Könyvészet Kalmár Márton, Korszerű szemléltetés, Zeneműkiadó, Budapest 1976. Lupu, Jean, Educarea auzului muzical dificil, Editura Muzicala, Bucuresti, 1988. Michel, Paul, A zenei nevelés lélektani alapjai, Zeneműkiadó, Budapest, 1974. Munteanu, Gabriela, Didactica educatiei muzicale, Editura Fundatiei România de Măine, București, 2005 Osvay Károlyné, Az ének-zene tanítás módszertana, Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2001 Péter Éva, Competence Based Music Teaching. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LVIII, 2, 2013, pp. 143–151. Péter Éva, Teaching the History of Music in Primary and Middle School. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LV, 2, 2010, pp. 11–17. Péter Éva, Differentiation in Musical Education. In: Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica, LVI, 1, 2011, pp.129–139 Suzuki, Shinichi, Suzuki Method, Warner Bros, Publications, Miami, 1995. Szabó Csaba, Hogyan tanítsuk korunk zenéjét, Kriterion könyvkiadó, Bukarest, 1977. Szenik Ilona, A Kodály-módszer, In: Művelődés, 1971, 42–46. Szenik Ilona, Népzenei ismeretek a zenetanításban, In: Kodály-történet, Romániai Magyar Zenetársaság, 1997, 73–76. Szenik Ilona - Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010 Willems, Edgar, Education musicale, Méthode Edgar Willems. Carnet nr. 1-10, Edition „Pro Musica”, Freiburg, 1978.		

8.2. Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető szeminárium. A követelmények meghatározása, csoportok kialakítása	Problémafelvetés, beszélgetés	Czövek Erna, Emberközpontú zenetanítás, Zeneműkiadó, Budapest 1979
2. A 20. századi zeneoktatási koncepciók összehasonlítása	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Pásztor Zsuzsanna, Új utak a zeneoktatásban, Trefort kiadó, Budapest, 2007
3. A zeneoktatási modell bemutatása, elemzése és alkalmazása különböző tananyagtartalmak elsajátítására	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Szenik Ilona, Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010.
4. Az oktatási játék szerepe a fiatalok kompetenciáinak fejlesztésében. Improvizáció régi és új stílusú népdalok alapján, dallamok létrehozása kánonban	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Szabó Helga, Énekes improvizáció az iskolában, Zeneműkiadó, Budapest, 1994
5. A kreativitás fejlesztése zenei elemek alkalmazásával serdülőkorban	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Szabó Helga, Énekes improvizáció az iskolában, Zeneműkiadó, Budapest, 1994
6. A korszerű szemléltetés és demonstráció lehetőségei a zeneoktatásban	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Kalmár Márton, Korszerű szemléltetés, Zeneműkiadó, Budapest 1976.
7. A zenei tehetség felismerésére szolgáló tesztek összeállítása	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Honbolygó Ferenc–Lukács Borbála–Asztalos Kata–Maróti Emese Az aktív zenetanulás két modelljének pszichológiai és idegtudományi hatásvizsgálata. Felelős kiadó: Támogatott Kutatócsoportok Irodája, 2021
8. A hangszeres gyakorlatok hatása a zenei képességek fejlődésére	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Suzuki, Shinichi, Suzuki Method, Warner Bros, Publications, Miami, 1995.
9. A hangszerstanulás mint sajátos zenei tevékenység	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Suzuki, Shinichi, Suzuki Method, Warner Bros, Publications, Miami, 1995.
10.	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Új utak a zeneoktatásban, szerk. Pásztor Zsuzsanna. Trefort kiadó, Budapest, 2007.

A túlzott lámpaláz problémája a zenei előadói tevékenységben. A stresszel való megküzdés leggyakoribb módszerei		
11. A zenei tevékenységek transzferhatása	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Csire József, A zene transzfer hatását érvényre juttató lelki mechanizmus. In. Zenetudományi írások, Ed. Kriterion, Bucuresti, 1983, 142-149.
12. A pedagógus egyéni tervezési dokumentumai: az éves ütemterv, a tematikus tervek és az óratervek elkészítése	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Szenik Ilona, Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010.
13. Gyakorlatok különböző tervezési helyzetekhez kapcsolódóan	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Czövek Erna, Emberközpontú zenetanítás, Zeneműkiadó, Budapest 1979
14. A szemináriumi tevékenységek megvitatása és értékelése	Problémafelvetés, esettanulmány, felfedezettő tanulás	Czövek Erna, Emberközpontú zenetanítás, Zeneműkiadó, Budapest 1979
Könyvészet: Csire József, A zene transzfer hatását érvényre juttató lelki mechanizmus. In. Zenetudományi írások, Ed. Kriterion, Bucuresti, 1983 Czövek Erna, Emberközpontú zenetanítás, Zeneműkiadó, Budapest 1979, 23-28 Honbolygó Ferenc–Lukács Borbála–Asztalos Kata–Maróti Emese, Az aktív zenetanulás két modelljének pszichológiai és idegtudományi hatásvizsgálata. Felelős kiadó: Támogatott Kutatócsoportok Irodája, 2021 Kalmár Márton, Korszerű szemléltetés, Zeneműkiadó, Budapest 1976. Kokas Klára, Képességfejlesztés zenei neveléssel, Zeneműkiadó, Budapest, 1997. Pásztor Zsuzsánna, Új utak a zeneoktatásban, Trefort kiadó, Budapest, 2007 Suzuki, Shinichi, Suzuki Method, Warner Bros, Publications, Miami, 1995. Szabó Helga, Énekes improvizáció az iskolában, Zeneműkiadó, Budapest, 1994 Szenik Ilona, Péter Éva, Ének-zene módszertan, Presa Universitară Clujeană, 2010.		

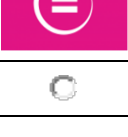
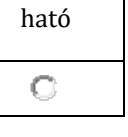
9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A végső értékelés során 50%-os súllyal kerülnek figyelembevételre a hallgató által a félév során elsajátított elméleti ismeretek.	Írásbeli vizsga a félév során oktatott tananyagból. A kérdések a félév folyamán kerülnek összeállításra, és a tanórákon megvitatásra kerülnek.	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	Aktív részvétel a szemináriumokon, valamint a jelenlét	Folyamatos értékelés	25%
	A feladatok határidőre történő teljesítése	Portfólió	25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
-Az elméleti kérdéskörök megértése és megfelelő szintű elsajátítása. A teszten legalább 5-ös osztályzat elérése.			
-A szemináriumi feladatok teljesítése.			

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

		A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
								Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
2026.04.15

Előadás felelőse:
Dr. Péter Éva

Szeminárium felelőse:
Dr. Péter Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026.04.20.

Intézetigazgató:
Dr. Péter István

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az [Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás](#) szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.